

STRATEGIA DE DEZVOLTARE PE DURATĂ MEDIE ȘI
LUNGĂ A COMUNEI MOACȘA
COMUNA MOACȘA
2008-2020

Executant

SC K-Land SRL

2008

STRATEGIA DE DEZVOLTARE PE DURATĂ MIEDE ȘI
LUNGĂ A COMUNEI MOACȘA.

COMUNA MOACȘA

2008-2020

Executant

SC K-Land SRL

2008

DENUMIREA LUCRĂRII:	STRATEGIA DE DEZVOLTARE PE DURATĂ MEDIE ȘI LUNGĂ A COMUNEI MOACȘA
AMPLASAMENT:	COMUNA MOACȘA JUDEȚUL COVASNA
BENEFICIAR:	CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI MOACȘA
PROIECTANT GENERAL:	SC K-LAND SRL Sfântu Gheorghe
NR.CONTRACT:/2006
ȘEF PROIECT:	Geogr.hidrolog.Karda Zoltan
SC K-LAND SRL Sfântu Gheorghe DIRECTOR Geogr.hidrolog.Karda Zoltan	EXECUTANT: geogr.hidrolog.Karda Zoltan

MEMORIU GENERAL

1.INTRODUCERE

DATE DE RECUNOAȘTERE

- **DENUMIREA LUCRĂRII: STRATEGIA DE DEZVOLTARE PE DURATĂ MEDIE ȘI LUNGĂ A COMUNEI MOACȘA**
- **BENEFICIAR: CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI MOACȘA**
- **PROIECTANT GENERAL: S.C K-LAND SRL – Sfântu Gheorghe**
- **DATA ELABORĂRII: FEBRUARIE 2008**

OBIECTUL LUCRĂRII

Prin **STRATEGIA DE DEZVOLTARE PE DURATĂ MEDIE ȘI LUNGĂ A COMUNEI MOACȘA** se stabilesc direcțiile de dezvoltare durabilă ale localităților componente ale comunei Moacșa: Moacșa, reședința de comună și satul Pădureni. Baza de pornire a prezentului proiect o constituie situația actuală, adică stadiul actual de dezvoltare a localității.

În realizarea acestei lucrări s-a luat în considerație și schițele de amenajare teritorială întocmite anterior anului 1989 realizate pentru Teritoriul Administrativ al Comunei Moacșa.

Studiile de fundamentare care stau la baza prezentei strategii de dezvoltare sunt planurile de amenajare urbanistică întocmite pentru teritoriul administrativ în perioada 1989-2007, respectiv schițe de amenajare urbanistică, planuri de urbanism general întocmite periodic în intervale de 5-7 ani, planurile urbanistice zonale întocmite pentru zonele aflate în intravilanul mărit al localităților și pentru zonele situate în extravilanul localităților comunei Moacșa. Datorită existenței acestor studii, putem considera că există baza de date suficientă pentru elaborarea acestei

strategii de dezvoltare durabilă. Cadrul legislativ, necesitățile populației și a administrației locale au avut un rol determinant în începerea acestei lucrări. Prin posibilitatea unui proiect de dezvoltare durabilă se ivește posibilitatea unei noi ere în evoluția în timp și spațiu a teritoriului administrativ, ceea ce conferă posibilitatea unei dezvoltări a nivelului de trai și bunăstare a populației. ***“viitorul nu poate fi conceput fără dezvoltarea localității și punerea în aplicare a planurilor de dezvoltare”***(Orbán Balazs).

Interesul populației, necesitățile lor, precum și credința edililor comunei în dezvoltarea dinamică și durabilă a comunei sunt motive suficiente pentru a justifica modul de abordare a prezentului proiect. Datorită faptului că Planul Urbanistic General, întocmit în 2006 pentru teritoriul administrativ al Comunei Moacșa a fost elaborat și aprobat recent, există deja proiecte de dezvoltare conturate vizibil în respectivul PUG. Comuna Moacșa are teritoriul administrativ bine definit, neexistând probleme de delimitare administrativ-teritoriale ale comunei. Actuala comună Moacșa a fost înființată în anul 1968 prin unirea a trei localități: Moacșa, Pădureni(Beșeneu) și Eresteghin. Prezentul proiect va cuprinde principalele linii de dezvoltare durabilă a localităților pentru perioada 2008-2020, precum și principalele modalități de dezvoltare durabilă în perioada respectivă.

Prezenta strategie trebuie să constituie un instrument de bază, pe baza căruia administrația publică locală hotărăște inițierea de proiecte și inițiative de dezvoltare menite să faciliteze dezvoltarea durabilă a localităților comunei.

SURSE DE DOCUMENTARE

În procesul de realizare a prezentei STRATEGIA DE DEZVOLTARE PE DURATĂ MEDIE ȘI LUNGĂ A COMUNEI MOACȘA au fost analizate studiile și lucrările elaborate în deceniile trecute, și care se referă la stadiul de dezvoltare a localităților Moacșa și Pădureni. Principalele studii, planuri și lucrări sunt următoarele:

- **“PLANUL DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚULUI COVASNA”**
- **“PLANUL URBANISTIC GENERAL al Comunei Moacăsa, etapa I, - SC PROIECT COVASNA S.A – 1999”**
- **Strategia socială și economică a județului Covasna 2005- 2013**

Studii

- **Planul Local de Acțiune pentru Protecția Mediului Covasna(2006) – colectiv APM Covasna (coordonator ing.ecol. Hobincu Zoltan Albert)**
- **Planul Regional de Acțiune pentru Mediu Regiunea 7C 2007-2013 – colectiv Agenția Regională pentru Protecția Mediului Sibiu**
- **Obiective și acțiuni privind dezvoltarea economică și socială a județului și a localităților în perioadele 1995-1999, 2000-2004, 2004-2008 întocmite de Prefectura Județului Covasna & Consiliul Județean Covasna**

Surse statistice

Datele statistice utilizate în prezentul proiect au fost furnizate de Direcția Județeană de Statistică și cuprind datele statistice ale ultimului recensământ oficial, cel din 2002, respectiv datele statistice estimate pentru anul 2005, precum și unele date statistice furnizate de Direcția de Urbanism, Amenajare a Teritoriului și Lucrări Publice din cadrul Consiliului Județean Covasna. La partea de memoriu general s-a folosit și baza de date din alte studii de specialitate elaborate în perioada 1999-2007 (agricultură, economie, studii de protecția mediului, strategii de mediu, studii despre circulație, dezvoltarea turismului, studii de administrare a zonelor ocrotite și cu valori naturale etc.).

2.STADIUL ACTUAL DE DEZVOLTARE

2.1. EVOLUȚIA ISTORICĂ AL COMUNEI MOACȘA

Comuna Moacșa este una dintre cele mai vechi zone populate ale Județului Covasna. Situată la interferența a două arii umanizate: depresiunea Târgu Secuiesc și zona șesului Câmpul Frumos, teritoriul comunei a fost locuit încă din cele mai vechi timpuri. Mărturii ale populării străvechi ale comunei sunt vizibile în multe dintre monumentele istorice situate în teritoriul administrativ al comunei. În perioada anterioară anului 1968, pe teritoriul administrativ au existat patru localități: Pădureni, Moacșa, Eresteghin și Dalnic.

În anul 1968, s-a înființat, conform deciziei Biroului Politic al PCR Covasna, Comuna Moacșa, care cuprindea comunele până atunci separate Moacșa, Pădureni, Dalnic și Eresteghin. În urma contopirii a patru unități teritorial administrative, reședința de comună a fost transferată în localitatea Moacșa.

În perioada 1968-1989 s-a menținut această situație artificială. După revoluție s-a pus problema divizării celor trei localități, dar datorită faptului că imigrările și sistemul de distrugere a localităților din perioada comunistă a desființat aproape în totalitate cele două localități mici (Pădureni și Eresteghin), a fost menținut situația din perioada anterioară anului 1989. Acesta a fost o decizie bună, datorită faptului că cele două localități anexe reședinței de comună nu au în prezent o viabilitate care să ateste faptul că ar putea forma unități administrativ-teritoriale separate. Datorită regimului de sistematizare și reorganizare teritorială a comunei, în perioada 1968-1989 localitatea Eresteghin a fost practic desființată, actualmente fiind parte componentă a localității Moacșa. În anul 2004 prin referendum s-a decis formarea comunei Dalnic, care cuprinde localitatea Dalnic. Comuna Dalnic a fost înființată prin HG nr...../2004

În prezent Comuna Moacșa ocupă o suprafață totală de 35,17 Km², respectiv 3504 Ha, din care 2019 Ha teren agricol având categoria de folosință arabil, 545 Ha

teren agricol pășune și fâneață, 6.98..Ha teren forestier, 221. Ha teren intravilan constructibil și 2.96..Ha alte terenuri (zone mlăștinoase, terenuri neproductive, etc.)

În perioada premergătoare despărțirii localității Dalnic, s-a efectuat delimitarea teritorial administrativă a comunelor Moacșa și Dalnic, existând proces verbal de delimitare administrativ-teritorial ale celor două comune. La despărțirea localității Dalnic de comuna Moacșa s-a luat în considerație următoarele aspecte de ordin social-economic:

- Aplicarea Legii 18/1991, Legii 1/2000 precum și a altor acte normative de reconstituire a proprietății (limita CF nu corespunde cu limita teritorial administrativă a celor două comune, anterior anului 1968 - acest fapt se datorează înstrăinărilor și schimburilor de teren efectuate între proprietarii înainte de 1945) Totuși trebuie menționat, că limita CAP Moacșa și CAP Dalnic a urmărit încă de la începutul înființării CAP-lui limita terenurilor având majoritari proprietari din Moacșa, respectiv Dalnic.
- Împărțirea a altor resurse economice în raport cu numărul de locuitori și potențialul economic a localităților.

2.2 CADRUL NATURAL

Teritoriul administrativ al comunei se situează la interferența dintre trei unități geografice: Depresiunea Târgu Secuiesc, Depresiunea Câmpul Frumos și Munții Bodoc. Poziția geografică a comunei reflectă o varietate morfologică deosebită: de la zona munților până la zona de șes și albiile majore cu relief de luncă toate formele de relief se regăsesc în teritoriul administrativ. Din punctul de vedere al umanizării, cea mai importantă zonă populată este cea a dealurilor submontane din zona munților Bodocului, aici se află vatra celor două localități; Moacșa (inclusiv Eresteghin) și Pădureni. Cele mai mari altitudini din comună sunt situate în creasta munților Bodoc (la limita administrativ-teritorială cu comunele Bodoc și Cernat). În zona locuită a comunei cea mai înaltă culme este Pivnițele Mari, punctul geografic central al

județului Covasna. Litologia este dată de roci sedimentare cutate (flișul carpatic). În zona de șes al teritoriului administrativ litologia este dată de roci sedimentare fine, aluviuni submontane: argilă, pietriș și nisip. Varietatea pedologică este determinată de climă, rocă și vegetație. Pe teritoriul Comunei Moacșa întâlnim aproape toate tipurile de soluri din zona montan-depresionară. În partea sudică, sud-estică și estică a comunei întâlnim argiluvisoluri, având fertilitate bună (clasa II-III de calitate). Cernoziomurile întâlnim în zona șesului Câmpul Frumos în partea sud-vestică a comunei. În zona de coline și zona submontană întâlnim soluri brune și brun-roșcate, iar în partea nord-vestică a teritoriului administrativ avem soluri brune și cenușii de pădure. În albia majoră a cursurilor de apă întâlnim soluri hidromorfe, iar pe valea pâraurilor Pădureni și Reci întâlnim soluri slab evolute (vertisoluri de tip turbă cu fertilitate scăzută).

Vegetația, determinată de relief, litologie și climă este una variată, având multe elemente care disting zona comunei Moacșa. Fiind situată la contactul între trei elemente de relief majore din județul Covasna, întâlnim o vegetație variată, care reprezintă toate cele trei zone geografice.

Din punct de vedere biogeografic, majoritatea teritoriului administrativ se află la interferența dintre microregiunile geografice Munții Bodoc, Depresiunea Tg.Secuiesc și Câmpul Frumos, fiind una dintre cele mai importante zone vegetaționale ale Județului Covasna. În zona de șes întâlnim în majoritate covârșitoare vegetație antropizată, câmpiile primare fiind transformate în terenuri agricole. Terenurile forestiere și de pășune reprezintă tipul de vegetație dominantă în comună. Fagul domină etajul vegetațional al pădurilor, la altitudinile de peste 700-800 m, în nord-vestul teritoriului administrativ întâlnim păduri de amestec fag-rășinoase. În zona culmii Pivnițele Mari întâlnim o vegetație de stepă montană formată pe colinele din zona submontană a munților Bodoc.

Fauna este una caracteristică etajului vegetațional al pădurilor de fag și de amestec fag-rășinoase. Animalele caracteristice ale acestei zone montane sunt: cerbul carpatin, ursul, râsul, vulpea, lupul, vulturul de pădure, șoimul, etc.

Hidrografia comunei este densă. Densitatea rețelei hidrografice este dată de

mulțimea cursurilor de apă, care în majoritate covârșitoare fac parte din rețeaua hidrografică a Râului Negru, afluenții principali de ordinul II sunt pârâul Reci și pârâul Pădureni. Aceste cursuri de apă au debite scăzute în două dintre cele patru anotimpuri: vara și toamna, iarna și primăvara datorită alimentării pluvio-nivale au valori de debite mai ridicate. Pârâurile din bazinul Oltului sunt situate în partea vestică a teritoriului administrativ, și sunt scurte cu debite scăzute pe tot parcursul anului. Datorită faptului că apele curgătoare de pe teritoriul comunei sunt cursuri de apă de rang inferior, în comună nu există post hydrometric pe cursuri de apă, dar se efectuează măsurători de debit, datorită existenței barajului și a lacului de acumulare Pădureni. În localitatea Moacșa există o stație de pompare a apei, administrată de A.I.F Covasna, situată în aval de barajul de acumulare de la Pădureni.

Clima teritoriului administrativ este în strânsă corelație cu relieful și cu așezarea în spațiu a formelor de relief, ceea ce determină influențele microclimatice întâlnite în zonă.

Data fiind așezarea la contactul zonei montane cu zonele depresionare, majoritatea ariilor umanizate din comună au un climat predominant submontan în care predomină iarna temperaturile scăzute (-6 - -11 C) iar vara temperaturile ridicate, mai ales în perioada iulie-august (+22 - +31 C). Schimbările globale ale climatului cauzează și la nivel microregional bulversări ale climatului, astfel în ultimii ani s-a observat o creștere a temperaturilor medii multianuale cu cca.2 C. Temperatura medie multianuală este de 7,7 C, media celei mai calde luni este de 21 c, iar media multianuală a celei mai reci luni este de -3,5 C.

Precipitațiile medii multianuale se situează între 550-600 mm, aceste valori cresc spre ariile montane mai înalte până la 650 mm. Împărțirea pe perioade a valorii anuale de precipitații a suferit modificări în ultimii ani, datorită schimbărilor globale de climat. Astfel, majoritatea precipitațiilor cad în lunile aprilie-mai și octombrie, iar cantități infime se înregistrează în lunile februarie și august. Vânturile predominante au orientarea dinspre nord-est în perioada de iarnă, și sud-vest vara, o ramificație a Crivățului, Nemira fiind vântul predominant în perioada de iarnă (noiembrie-martie).

2.3 RELATII IN TERITORIU - INCADRAREA IN RETEAUA DE LOCALITATI A JUDETULUI COVASNA

Județul Covasna cuprinde patru mari arii geografico-umane:

Microregiunea Târgu Secuiesc-Covasna

Microregiunea Întorsura Buzăului

Microregiunea Baraolt

Microregiunea Văii Oltului (Zona Sfântu Gheorghe)

Aspectul ariilor umanizate este unul echilibrat din punctul de vedere al împărțirii diferitelor categorii de localități: municipii, orașe, comune.

Astfel fiecare dintre cele patru microregiuni cuprinde cel puțin un oraș, și cel puțin patru comune.

Cele două microregiuni centrale (Sfântu Gheorghe-Valea Oltului și Târgu Secuiesc) au în componența lor câte un oraș având rangul de municipiu: Sfântu Gheorghe și Târgu Secuiesc.

Comuna Moacșa aparține microregiunii Târgu Secuiesc și este situată la distanță de cca 20 Km de Municipiul Târgu Secuiesc- la vest de acesta, la cca.14 km de Municipiul Sfântu Gheorghe, și se încadrează în aria de localități care se înșiră de-a lungul axei umanizate care leagă cele două municipii ale județului: Sfântu Gheorghe și Târgu Secuiesc.

Fiind situată la interferența sferelor de influență a municipiilor Sfântu Gheorghe și Târgu Secuiesc, acesta a determinat dezvoltarea localității din ultimele secole (în defavoarea comunei).

Unitatea teritorial administrativă se situează în axa centrală a județului, fiind intercalată între următoarele unități teritorial administrative:

în Nord – Comuna Dalnic

în Vest – Comuna Ghidfalău

în Sud-Est – Comuna Boroșneu Mare

în Sud – Comuna Reci

în Sud-Vest – Comuna Ghidfalău

În Vest – Comuna Ghidfalău

în Nord-Vest – Comuna Dalnic

Comuna Moacșa este una dintre comunele mijlocii din punct de vedere al numărului de locuitori și al extensiei teritoriale din Județul Covasna. Se compune din două localități: reședința de comună Moacșa și satul Pădureni.

Comuna este străbătută de DN 11 (Brașov-Onești modernizat pe toată lungimea) și de DJ 121 (Moacșa – Angheluș, parțial modernizat). Teritoriul administrativ este străbătută de linia de cale ferată secundară Sfântu Gheorghe - Brețcu, gara CFR Moacșa fiind situată la distanță de 2 km de localitatea Moacșa. Existența acestor căi de acces determină dezvoltarea durabilă a teritoriului administrativ.

Repartizarea categoriilor de folosință la nivel de comună

Pe categorii de folosință, suprafața teritoriului administrativ al comunei Moacșa se împarte în următoarele categorii de terenuri (conform situației actuale):

Nr.Crt	Categoria de folosință a terenului	Suprafața (în Ha)	Procentul ocupat din total(%)
	<i>Total teritoriu administrativ</i>	3 508	100,00%
A	TERENURI AGRICOLE		
	TOTAL	3 262	92,98
A1	ARABIL	2 019	57,55
A2	PĂȘUNE	545	15,53
A3	FÂNEAȚĂ		
A4	LIVEZI	-	
A5	PĂDURI	698	19,90
B	TERENURI NEAGRICOLE		
	TOTAL	246	7,02
B1	APE - LAC Moacșa - Pădureni	87	2,48

B2	DRUMURI, CĂI FERATE		
B3	CURȚI-CONSTRUCȚII	159	4,53

Suprafața intravilanului localităților

În conformitate cu Planul Urbanistic General al Comunei Moacșa elaborată în anul 2006, actuala lucrare de acest gen aprobată prin Hotărâre a Consiliului Local al Comunei Moacșa, situația intravilanului localităților Moacșa și Pădureni se prezintă astfel:

LOCALITATEA MOACȘA: 167 Ha

LOCALITATEA PĂDURENI: 54 Ha

2.4 POPULAȚIE – ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

Evoluția numerică a populației

Datele exacte despre populația localităților Moacșa (inclusiv Eresteghin) și Pădureni avem încă din evul mediul, localitatea fiind una dintre cele mai vechi populate zone din județul Covasna. Date statistice bazate pe recensământuri ale populației avem din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, mai exact din 1850, când localitatea Moacșa figura cu 735 locuitori, Pădureni cu 462 locuitori, iar Eresteghinul cu 178 locuitori stabili. Creșterea demografică a fost constantă, astfel la recensământul din 1941 localitatea Moacșa a avut 882 locuitori, Pădureni 539, iar Eresteghinul 240 locuitori. Perioada comunistă a cauzat scăderea bruscă a numărului de locuitori din localitatea Pădureni, iar desființarea aproape totală a localității Eresteghin. Astfel la recensământul populației și gospodăriilor din 2002 numărul locuitorilor pe totalitatea comunei a scăzut până la valoarea de 1284 (față de 1350 înregistrată în anul 1994). Scăderea constantă și depopularea localității Pădureni se datorează factorului de îmbătrânire a populației precum și lipsei unei strategii de repopulare (reîntinerire) a localității. Printr-o strategie demografică coerentă și bine

definită, dispariția localității Pădureni poate fi stopată.

- Structura pe grupe de vârstă a populației arată un echilibru relativ stabil între grupele de vârstă. Astfel la nivel de comună se observă o dominanță a populației între 20-54 ani (43,11%). Grupa de vârstă a celor având peste 60 ani ocupă 23,88%.

Piramida vârstelor are baza destul de stabilă, datorită creșterii numărului natalității din ultimii ani, populația sub 20 ani ocupă 33,1% din totalul populației. În ultimii ani, a crescut numărul natalităților în localitatea Moacșa, dar gradul de îmbătrânire a satului Pădureni a avut consecința creșterii ratei mortalității.

STRUCTURA POPULAȚIEI COMUNEI MOACȘA ÎN PERIOADA 1910-2005

Structura pe sexe a populației arată o ușoară dominanță a populației de sex feminin (51,2%) față de populația de sex masculin (48,8%). Acest fenomen se datorează structurii ocupaționale, dar se poate observa și din datele statistice de la începutul secolului XX (marea majoritate a populației este ocupată de agricultură și construcții).

Mișcarea naturală și migratorie a populației

În conformitate cu ultimele date statistice (anul 2005) populația totală stabilă la nivel de comună cuprindea 1284 locuitori, din care femei 657, bărbați 627

Principalele valori demografice se prezintă astfel:

- natalitate (născuți vii): 15 persoane (19,26‰)- N
- mortalitate (decedați total): 14 persoane (17,9‰)- M
- mortalitate infantilă (decedați sub 1 an): 1 persoană (0,12‰)
- stabiliri de domiciliu în comună: 10 persoane (12,84‰)

- plecări cu domiciliul din comună:17 persoane (21,82‰)
- Stabilitri de reședință în comună:19 persoane (24,39‰) ●
- plecări cu reședința din comună:15 persoane (19,26‰) ●

● **până la data de 31.12.2005**

Analizând aceste date, rezultă că sporul natural (SN) este pozitiv

$$N - M = SN$$

$$15 - 14 = 1$$

Sporul migratoriu este negativ, observându-se o descreștere a populației cu 7 persoane pe anul 2005 și estimativ o scădere cu 7-9 persoane pe anul 2006. Această tendință se păstrează și în 2007, fiind șanse reale pentru o schimbare a tendinței actuale abia în anul 2009, o creștere ușoară dar stabilă a numărului populației comunei fiind estimată doar după aplicarea unor programe de redresare economică și socială a comunei.

Aproximativ 43% din populația comunei formează segmentul activ al populației, iar 57% fac parte din categoria celor inactivi. Raportul dintre populația activă și inactivă este de 1:1,67. Datorită distanței relativ mici față de reședința de județ, din punct de vedere al nivelului de instruire, comuna Moacșa depășește media județului în privința persoanelor cu învățământ secundar și/sau un nivel de școlarizare superioară.

Activități economice pe sectoare

SECTORUL PRIMAR (AGRICULTURA, SILVICULTURA, PISCICULTURĂ)

Agricultura este ramura economică cu cel mai mare procent ocupațional în cadrul populației ocupate. Ramură tradițională, a avut un reviriment la începutul anilor 90, dar urmare a minusurilor de rețehnologizare în prezent este în regres. O altă problemă constituie nivelul ridicat de fragmentare a suprafețelor agricole, actualmente în comuna Moacșa, suprafața agricolă medie fiind situată sub 1 Ha. Acest fapt se datorează lipsei unei strategii de comasare a terenurilor agricole și a lipsei fermelor ecologice de tip european, respectiv prezența unor acte normative

elaborate în mod haotic, fără să fi luat în considerație cerințele agriculturii de european (ex. Legea nr.18/1991, care a prevăzut retrocedarea terenurilor “pe vechile amplasamente”- neluând în seamă existența unor suprafețe mari, care puteau folosite drept punct de pornire în agricultura de tip fermă-extensivă).

CREȘTEREA ANIMALELOR

Comuna Moacșa dispune de suprafețe relativ mici de pășune și fânețe, majoritatea acestor tipuri de terenuri agricole au fost cedate comunei Dalnic (conform procesului verbal de delimitare administrativ-teritorială). Totuși suprafețele existente oferă cantități importante de produse furajere pentru creșterea animalelor existente actualmente în comună. Astfel, totalul suprafețelor de pășune este de ~~.....~~ ⁵¹...Ha, iar fânețele totalizează o suprafață de ~~...545...~~ ⁵⁴⁵...Ha.

SECTORUL SECUNDAR (INDUSTRIA)

Anterior anului 1989 în comuna Moacșa nu au existat unități industriale, singurele unități mici fiind cele din industria de exploatare a lemnului. Nici după anul 1989 nu s-au înființat unități industriale pe teritoriul comunei. În prezent singura posibilitate de a crea locuri de muncă în industrie este înființarea unei unități de prelucrarea a materiilor prime din agricultură și industria materialelor de construcții, unități ale industriei ușoare, unitate de morărit și panificație, unități ale industriei meșteșugărești și artizanale. Un segment important al industriei în comună este **industria construcțiilor**, ramură care a avut o dezvoltare intensă în ultimii ani – datorită faptului că în zona lacului de acumulare Pădureni s-a înființat o extinsă zonă de agrement (care necesită sistematizare și dotare cu infrastructură lineară). Prin existența unor proiecte majore de infrastructură și dezvoltare regională care necesită construcții importante, se prevede faptul că această ramură va absorbi majoritatea șomerilor și a persoanelor active fără loc de muncă în următorii ani. Se preconizează faptul că, prin dezvoltarea turismului și a serviciilor turistice, o mare parte a forței de muncă ocupate în agricultură va fi transferată în sectorul terțiar în perioada 2009-2015.

SECTORUL TERȚIAR

Acest sector economic a avut cea mai semnificativă dezvoltare în perioada 1989-2006. Prin înființarea zonei de agrement Pădureni-Moacșa, s-au executat o serie de investiții private în turism.

În perioada de pre-aderare și post-aderare a României la Uniunea Europeană sunt necesare inițierea unor ample proiecte prin finanțările externe și interne care vor facilita dezvoltarea dinamică a turismului și a serviciilor în comuna Moacșa (proiecte de infrastructură din finanțări comunitare, proiecte de amenajare a spațiului, proiecte de redresare a mediului natural în zona lacului Pădureni, etc.).

SECTORUL SERVICIILOR SPECIALE

În prezent acest sector cuprinde doar puține unități economice și persoane fizice autorizate, dar există ample proiecte de dezvoltare a acestui sector de activitate (birouri de turism pot fi înființate prin parteneriat public/privat, centru turistic pentru tineret etc.).

TRANSPORTUL ȘI COMUNICAȚIILE

Comuna Moacșa este străbătută de drumul județean DN 11 (Brașov-Onești), care străbate teritoriul administrativ în direcția SV-NE și este un drum modernizat cu lățimea carosabilului de 12 m. Este principala arteră de legătură a comunei, prin care se realizează legătura unității teritoriale cu restul localităților din depresiunea Târgu Secuiesc și depresiunea Câmpul Frumos.

În interiorul comunei prin DJ 121A (Moacșa - Angheluș) se realizează legătura între comună și Comuna Ghidfalău. Este un drum modernizat parțial, aflat în stare bună, care poate fi amenajat în perspectiva dezvoltării zonei propuse ca arie protejată: Pivnițele Mari (ca rezervație peisajistică). Comuna este străbătută de linia de cale ferată Sfântu Gheorghe-Brețcu, dispune de o stație de cale ferată la o distanță

de 2 km de localitatea Moacșa, o mare parte din transportul de persoane fiind deservit de calea ferată, precum și de transportul cu microbuze și autobuze existente din centrul microregional Sfântu Gheorghe și care transportă forța de muncă între unitățile de industrie ușoară și comunele din aria de influență a municipiului.

Transportul de marfă este deservit de societăți comerciale particulare din regiune.

NECESITĂȚI ȘI OPȚIUNI ALE POPULAȚIEI

În urma consultărilor publice și a unor discuții publice legate de Planul Urbanistic General, și strategia de dezvoltare a comunei Moacșa, cu cetățenii comunei, cu specialiști în diferite domenii de activitate, cu reprezentanții administrației publice locale și județene au fost formulate următoarele necesități și opțiuni:

a. Necesitatea soluționării problemelor legate de mediul înconjurător. Aceste probleme pot fi soluționate în cazul în care:

- se realizează rețelele centralizate de canalizare pentru localitățile Moacșa și Pădureni cu stație de colectare a apelor menajere propus în zona sudică a teritoriului administrativ.
- se realizează controlul asupra defrișării masive a fondului forestier, prin punerea în posesie a terenurilor împădurite conform legilor proprietății (cu posibilitatea de a înființa prin parteneriat public privat a unor zone de “parc montan” cu poteci turistice amenajate, care pot fi înființate cu celelalte comune din zona munților Bodoc)
- se realizează rețeaua de apă pluvială a localităților Moacșa și Pădureni, prin urmare se stopează poluarea apelor de suprafață și a pânzei freatice (o importanță deosebită are acest element în stoparea poluării zonei de agrement Pădureni-Lacul Pădureni).
- se înființează în colaborare cu comunele Reci și Boroșneu Mare a unui centru regional de colectare a gunoiului. Pe teritoriul comunei poate fi înființată un punct de colectare a deșeurilor metalice feroase și neferoase (în zona Gării CFR Moacșa

- existând pentru o suprafață de 2 ha Plan Urbanistic Zonal cu specificație: pentru centru de colectare a metalelor feroase și neferoase) precum și puncte de colectare pentru materialele reciclabile și în colaborare cu unitățile școlare poate fi începută curățirea albiei cursurilor de apă existente în comună
- valorificarea rumegușului și a deșeurilor provenite din activități de exploatare forestieră prin vânzarea acestor deșeuri către unități de prelucrare din regiune (centrale termice care funcționează pe bază de deșeuri forestiere)

b.Revitalizarea și redresarea economică și peisagistică a comunei. Acesta se poate soluționa prin:

- rezolvarea problemelor dreptului de proprietate asupra unor terenuri și imobile din localitate (mai ales cele care privesc și unele zone cu interes turistic și/sau cultural)
- realizarea unor reparații și modernizări la infrastructura turistică, reamenajarea zonei lacului de acumulare Pădureni (în cazul în care acest bun imobil va trece în proprietatea sau folosința administrației publice locale, pot fi realizate investiții din fonduri comunitare pentru revitalizarea zonei de agrement, precum și pentru reamenajarea sistemului de irigație Pădureni-Moacșa).
- înființarea unor zone pentru investiții agro-turistice, pentru investitori din domeniu (o astfel de zonă ar fi zona a lacului de acumulare Pădureni, precum și valea pâ râului Pădureni, în această zonă și realizarea unui skanzen modern prin parteneriat public-privat – pentru turism ecvestru, turism de week-end, etc.)
- delimitarea unor zone de utilitate publică pentru parcuri de recreere (potecă ecologică pentru școlari, lângă cel existent la Pădureni etc.) și terenuri de sport (terenuri pentru hipism, terenuri de golf, traseu de orientare turistică, pentatlon modern, zonă de ștrand amenajat etc.).

c.Dezvoltarea turismului rural în cadrul comunei, având în vedere mediul natural și antropoc de atracție majoră din punct de vedere turistic.Poate fi soluționată prin:

- introducerea în intravilanul localității Moacșa sub formă de zonă agro-turistică a unei părți din valea pârâului Pădureni pentru pensiuni agro-turistice și centru de recreere, tabere școlare, amenajări piscicole, piste de cross-country etc.
- realizarea unor construcții majore (moteluri, pensiuni și case cu cheie) din fonduri publice și/sau private, sau prin parteneriat public-privat din fonduri comunitare accesabile.
- acordarea de facilități locale pentru societățile comerciale de profil turistic care investesc în comună (mai ales pentru cele care investesc în localitatea Pădureni în reamenajarea unor case vechi)
- înființarea a unui centru de turism la Moacșa, coordonator al activităților de profil din zona Pădureni-Moacșa-Pivnițele Mari

d. Înființarea unor zone agro-industriale în localitatea Moacșa (mai ales în zona DN11 și a stației CFR Moacșa), pentru a facilita stabilirea în localitate a unor societăți comerciale având profilul industrie ușoară și de prelucrare a materiilor prime din agricultură și silvicultură (se poate realiza conexiunea cu un centru de colectarea a ciupercilor și a fructelor de pădure cu efect social important asupra segmentului activ, aflat în șomaj al populației).

e. Redresarea demografică poate fi soluționată prin:

- acordarea unor facilități locale pentru familiile tinere din zona Sfântu Gheorghe care se stabilesc în localitate
- realizarea unor acorduri cu unități de finanțare (bănci private și/sau fonduri de investiții, etc.) în vederea cumpărării de către administrația publică locală a unor imobile în localitatea Pădureni pentru locuințe de serviciu
- înființarea unui centru de educația mediului înconjurător în cadrul localității (achiziționarea de către administrația publică locală a unui imobil din localitatea Pădureni, unitate care să ducă mai departe tradițiile fenomenului “Pro-Natura” - în colaborare cu centrul turistic ”Tabăra de școlari de la Pădureni” aflată în administrarea Direcției Județene de Tineret Covasna)

f.Înființarea unor noi unități de prestări servicii și comerț în special în zona Lacului Pădureni și în zona centrală a localității Moacșa.

g.Înființarea unor centre pentru recreere și sport în localitatea Moacșa, precum și reamenajarea terenului de sport existent în localitate (prin obținerea unor finanțări guvernamentale și comunitare pentru proiectele: Sală de sport Moacșa și teren de fotbal, respectiv terenuri de joacă și recreere rurală Moacșa și Eresteghin)

h.Implementarea proiectelor ANL în comună în vederea construirii de blocuri de locuit tip ANL.

PROPUNERI DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ-URBANISTICĂ

PROPUNERILE DE DEZVOLTARE A COMUNEI MOACȘA

MARCAREA PROBLEMELOR SPECIFICE ALE LOCALITĂȚILOR

COMPONENTE ALE COMUNEI

Datorită existenței acestor studii de fundamentare în domeniul dezvoltării teritorial-urbanistice, putem considera că există baza de date suficientă pentru implementarea unor idei de dezvoltare în acest domeniu. Cadrul legislativ, necesitățile populației și a administrației locale au avut un rol determinant în trasarea acestor idei de dezvoltare. Prin posibilitatea unei strategii de dezvoltare se ivește posibilitatea unei noi ere în evoluția în timp și spațiu a teritoriului administrativ, ceea ce conferă posibilitatea unei dezvoltări a nivelului de trai și bunăstare a populației. Interesul populației, necesitățile lor, precum și credința edililor localității în dezvoltarea dinamică a comunei sunt motive suficiente pentru a justifica modul de abordare a unor propuneri în acest domeniu.

Actualmente, pentru teritoriul administrativ al comunei Moacșa există o bază topografică-cadastrală învechită. Ultimele planuri topografice la scara 1:5000 au fost elaborate de IGCFOT în anul 1973. Aceste planuri cadastrale au fost reactualizate cu ajutorul ortofotoplanurilor digitalizate, scara 1:5000 elaborate de Institutul Geodezic în perioada 1999-2003. Ca urmare propunem realizarea unui proiect de finanțare din

fonduri comunitare pentru realizarea cadastrului general al extravilanului și intravilanului comunei Moacșa, proiect care poate fi realizat în perioada 2008-2012 prin remăsurarea și reidentificarea pe teren a proprietăților de fond funciar și a proprietăților din intravilanul construibil al localității, și realizarea unei baze de date topografice digitale. Un astfel de proiect, finanțat din fonduri europene poate fi cuplat la sistemul local de impozitare a terenurilor și proprietăților, precum și cu o bază de date a fondului funciar care să cuprindă date și informații cu privire la calitatea și valoarea evaluată a terenurilor.

Datorită ineficienței sectorului primar, ca urmare a suprafețelor agricole mici, este necesară realizarea unui proiect de comasare (din fonduri comunitare nerambursabile accesibile prin proiecte europene) a terenurilor agricole, comasare care să se realizeze în beneficiul agricultorilor și a eficienței agriculturii. Se prevede ca prin realizarea unui proiect de comasare se va ajunge în perioada 2008-2020 la creșterea suprafeței parcelelor de la 0,34 Ha cât este suprafața medie actualmente la 10 Ha în cazul terenurilor arabile și de la 1,4 Ha la 25 Ha în cazul terenurilor având categoria fâneață și pășune.

În cazul terenurilor forestiere, pășuni împădurite și terenuri defrișate, se prevede accesarea unor fonduri speciale pentru reabilitarea acestora și replantarea terenurilor cu pericol de alunecări de terenuri. În perioada 2008-2010 este obligatoriu rezolvarea situației juridice a drumurilor forestiere, pentru a avea acces la fondurile destinate reabilitării acestor categorii de drumuri (proiecte de finanțare pot fi depuse de administrația publică locală după transferul acestor drumuri de la Romsilva SA la administrația publică locală).

Delimitarea zonelor funcționale (zonelor propuse pentru zone rezidențiale noi, zonei agro-industriale, zonei industriale a materialelor de construcții, zonelor turistice, și zonelor propuse pentru rezervație peisajistică Pivnițele Mari etc) este important să se realizeze anterior anului 2009, prin cooptarea propunerilor venite din partea populației, a specialiștilor și a administrației publice locale.

Toate acestea constituie condițiile unei dezvoltări urbanistice continuă și benefică a comunei.

Evoluție posibilă, priorități

Comuna Moacșa reprezintă una dintre comunele care prezintă posibilități reale de dezvoltare în viitor. Dezvoltarea durabilă a comunei și a localităților Moacșa și Pădureni va depinde de gradul de implementare cu care vor fi aplicate în viitor proiectele și studiile urbanistice, precum și propunerile din prezenta strategie de dezvoltare. Cele mai importante atuuri ale unei perspective de dezvoltare sunt următoarele:

- existența unui teritoriu administrativ relativ extins, cu surse economice deosebit de bogate
- existența unor resurse extraordinare ale diferitelor forme de turism (agroturism, turism sezonier, turism acvatic, turism montan, turism ecvestru etc.)
- existența unor resurse ale solului determinante în dezvoltarea durabilă a localităților (ex. fond forestier deosebit de prețios, terenuri agricole cu fertilitate și productivitate relativ ridicată, resurse hidrologice bogate)
- drumuri de acces de bună calitate și poziția geografică deosebit de avantajoasă (la distanță aproape egală de Chichiș și Târgu Secuiesc, respectiv la intersecția a două unități regionale: Depresiunea Târgu Secuiesc și Depresiunea Câmpul Frumos)
- populație relativ tânără și potențial uman valoros
- existența unor tradiții în agro-turism, industria de prelucrare a materiilor prime din agricultură și silvicultură
- mediu construit valoros și sănătos
- tradiție în zootehnie

Propunerile de dezvoltare durabilă a comunei trebuie obligatoriu să se axeze pe posibilitățile economice ale unității teritoriale administrative, cu concentrarea dezvoltării pe mai multe ramuri de activitate. Totodată trebuie evitată axarea dezvoltării pe anumite priorități, dat fiind multitudinea posibilităților de dezvoltare a comunei Moacșa.

În domeniul amenajării teritoriului și urbanismului, prioritățile de bază propuse pentru localitatea Moacșa sunt:

a. Asigurarea utilităților

- extinderea și modernizarea rețelei de apă potabilă care să asigure alimentarea cu apă potabilă a gospodăriilor din localitate (perioada 2008-2009)
- realizarea unei rețele centralizate de canalizare menajeră și pluvială, prin care se va evita poluarea mediului înconjurător (perioada 2008-2009)
- modernizarea rețelei stradale din interiorul localității din fonduri comunitare obținute prin proiecte de finanțare (perioada 2008-2011)
- extinderea rețelei de gaz de consum a localității în scopul racordării unităților turistice și a construcțiilor care se vor edifica în zona lacului Pădureni la rețeaua centralizată de gaz metan.
- realizarea unui ștrand în aer liber în zona lacului Pădureni cuplat cu un parc de recreere și centru turistic.
- reamenajarea potecilor montane și a drumurilor forestiere din comună
- realizarea unor drumuri pentru circulația vehiculelor agricole, prin care se va rezolva problema circulației acestor vehicule pe DN 11 (realizarea unui proiect de ocolire a circulației pe DN11 pentru vehiculele agricole și de tracțiune animală pentru localitatea Moacșa)

PROPUNERI DE DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Datorită resurselor umane și naturale înbelșugate (terenuri agricole cu clasă de calitate superioară, clasele II și III de calitate, fond forestier masiv și relativ compact în zona văii pârâului Pădureni, resurse hidrologice bogate, mediul construit valoros și relativ bine păstrat, potențialul uman valoros și relativ tânăr, etc.) comuna Moacșa are șanse reale pentru o dezvoltare perspectivă de durată în ceea ce privește activitățile umane.

Dezvoltarea activităților umane

Dezvoltarea activităților umane nu poate fi tratată fără o comparație a situației din viitor cu cea actuală, precum și fără o analiză a evoluției celor patru sectoare economice existente. În privința sectorului primar (agricultura, silvicultura, piscicultura) putem spune că față de majoritatea comunelor de aceeași mărime comuna Moacșa are unele avantaje, valorificate până în prezent în proporție mică, dar importante în implementarea unei agriculturi moderne, eu-conforme.

Totuși putem observa anumite minusuri față de comunele din zonă. Printre acestea ar fi: numărul extrem de ridicat al parcelelor agricole, suprafețele de teren arabile restrânse în comparație cu alte comune din jur (ex. Comuna Ghidfalău), terenuri forestiere restrânse și de calitate scăzută.

Atuurile unei agriculturi profitabile și moderne sunt următoarele: potențial pedologic, fond forestier valoros, masă biologică valoroasă (mai ales la bovine și cabaline), prezența unui relief agricol variat (câmpie aluvionară, văi largi benefice pentru piscicultură) dealuri submontane neerodate și cu bine întreținute.

Toate aceste elemente prevăd un viitor prosper agriculturii, se preconizează, că această ramură economică va fi principala sursă de materii prime pentru activitățile de prelucrare agro-industrială. Având un fond forestier valoros, compact și relativ tânăr se preconizează un model de exploatare și întreținere rațională (prin reamenajarea drumurilor forestiere și înființarea de parcele pentru puieți din fonduri comunitare și guvernamentale).

Sectorul secundar nu are șanse să devină ramură ocupațională în comună, datorită lipsei totale a investițiilor în domeniu. Dar poate fi dezvoltată prin implementarea unor proiecte de realizare a investițiilor agro-industriale (în special cele care are ca profil: prelucrarea materiilor prime din agricultură). Ramurile posibil a se dezvolta în viitor sunt: industria materialelor de construcții, industria ușoară și artizanală, industria de prelucrare a lemnului și a materialului lemnos.

Sectorul terțiar, adică serviciile, poate deveni în perioadă previzibilă cea mai prosperă ramură economică.

Prin reabilitarea, re tehnologizarea și extinderea turismului și a ramurilor acestuia se prevede faptul că va obține cele mai importante fonduri comunitare și va avea cea mai amplă evoluție.

În ceea ce privește sectorul serviciilor speciale, se prevede că acesta va avea o amplă dezvoltare în comună, fiind o necesitate obligatorie în perioada post-aderare al UE. Fiind o ramură de activitate multispectrală, foarte probabil va fi vizibilă prin dezvoltarea activităților legate de serviciile informatice, bancare, servicii de planning și informare.

Conform scenariului de dezvoltare durabilă, propunem următoarele direcții de dezvoltare (în ordinea priorităților și necesităților):

Agricultura poate fi dezvoltată prin:

- realizarea comasării terenurilor agricole prin comasarea parcelelor de mici dimensiuni, mai ales în zonele de șes (zona estică și sudică a teritoriului administrativ) – prin această comasare vor fi înființate parcele agricole de 10-20 Ha, cerință obligatorie pentru o agricultură de tip fermă (acest proiect poate fi realizat prin accesare de fonduri europene nerambursabile)
- amenajarea drumurilor agricole și a drumurilor ocolitoare de acces la zonele cu activitate agricolă (mai ales în zona în care tranzitează DN11 localitatea Moacșa și zona Eresteghin)
- înființarea unor ferme zootehnice ecologice (porcine, bovine, taurine) în partea SE a localității (în zona fostului CAP Moacșa)
- procurarea cu ajutorul unor fonduri comunitare a masei zoogenetice de calitate (reabilitarea centrului zoo-genetic existent în localitate, sau înființarea unui centru zoo-medical nou)
- construirea unor sere agricole în vederea implementării legumiculturii moderne (în partea S, SE a localității Moacșa)

Activitățile industriale pot fi dezvoltate prin:

- dezvoltarea industriei ușoare și artizanală
- înființarea unor areale în vederea dezvoltării industriei de prelucrare:
 - a. realizarea unei unități de prelucrare a laptelui
 - b. realizarea unui centru de colectare și prelucrare a cartofului
 - c. înființarea unei unități de prelucrare a cărnii
 - d. înființarea unui centru de colectare și prelucrare a fructelor de pădure și a ciupercilor

Activități legate de construcții pot fi dezvoltate prin:

- fiind ramura cu cel mai mare profit realizabil în următorii 5-10 ani, realizarea unor societăți pe acțiune pe baza parteneriatului public-privat, încheiat între administrația publică locală și persoane juridice și/sau fizice din comună sau din microregiune (având ca profil construcțiile civile – în vederea realizării la nivel local a construcțiilor de profil turistic)
- acordarea de facilități locale pentru societățile de profil din zonă, care se stabilesc în comună (magazine en-gros, firme de executanți în următorii 5-9 ani)

Activități în domeniul serviciilor pot fi dezvoltate prin:

- înființarea și/sau atragerea unor firme care au ca scop de activitate serviciile și turismul
- cumpărarea din fonduri publice locale a unor imobile vechi, care pot fi încadrate în circuitul turistic (case vechi la Moacșa și Pădureni, respectiv imobil pentru Casă memorială Gábor Áron la Eresteghin)
- înființarea unui centru de dezvoltare a turismului rural, la Moacșa (“punct agroturistic central”) în zona lacului Pădureni
- diversificarea unor servicii prin facilitarea înființării unor unități comerciale și de servicii noi (servicii de telecomunicații, etc.)
- înființarea unui birou de servicii speciale în cadrul administrației publice locale având ca profil întocmirea proiectelor de finanțare în domeniul turismului și agro-

turismului

- înființarea MUZEULUI Casa memorială Gábor Áron care să cuprindă și o colecție de obiecte vechi specifice locului, realizarea unui centru care să cuprindă obiectele istorice și artizanale din zonă

Servicii în domeniul sanitar și sanitar veterinar pot fi dezvoltate prin:

- modernizarea centrului medical din localitate (în cadrul unui proiect de finanțare europeană prin care se vor reabilita și reamenaja construcțiile aparținând domeniului public al Comunei Moacșa).
- atragerea în comună a unor medici având specialitatea stomatologie, prin acordarea de locuințe sociale și spații pentru prestarea activității medicale de specialitate în comună
- înființarea unui punct de lucru sanitar (cu specificul intervenției de tip salvamar) permanent în zona lacului Pădureni, care să deservească turismul din zonă
- înființarea unui centru medico-veterinar multifuncțional prin construirea din fonduri comunitare și parțial locale a unui centru medico-veterinar în localitatea Moacșa
- înființarea unui centru de control al colectării și valorificării ciupercilor și al fructelor de pădure(sezonier) care, cuplat cu un centru de colectare, ar atrage în comună persoanele care se ocupă cu colectarea acestor produse, și ar putea oferi locuri de muncă pentru o parte din persoanele aflate în șomaj din comună – pentru sezonul de iarnă ar putea funcționa ca “Muzeu al pădurilor”

Serviciile legate de comerț și alimentație publică pot fi dezvoltate prin:

- înființarea unui restaurant tradițional, în zona centrală a localității (bazat pe specificul cartofului)
- înființarea unei unități comerciale de comerț cu produse agro-industriale specifice, produse în comună (miere, conserve de fructe și legume, fructe de pădure, ciuperci)
- înființarea “bursei cartofului” - centru de colectare și comercializare a cartofului, cu acces la calea ferată și/sau la DN 11

Activități legate de învățământ și cultură pot fi dezvoltate prin:

- dezvoltarea infrastructurii educaționale prin modernizarea sălilor de clasă și a laboratoarelor școlare din Școala Generală Orban Balazs și gradinița din localitate.
- înființarea unor poteci ecologice pentru școlari în vederea realizării proiectelor școlare durabile (ex.școală ecologică la Pădureni)
- înființarea unor spații verzi și zone de recreere pentru școlari și preșcolari în zonele de utilitate publică (în zona centrală, prin realizarea unui teren de joacă curtea școlii generale din Moacșa, respectiv în zona Eresteghin)
- înființarea unei săli de sport multifuncționale din fonduri locale și centrale pentru jocuri cu mingea și alte sporturi în apropiere de terenul de fotbal din Moacșa (din fonduri guvernamentale conform programului național de construire a sălilor de sport din mediul rural)
- reabilitarea terenului de fotbal și dotarea acestuia cu peluze și clădiri special amenajate (baie, vestiare, sală de recreere, saună, etc.)
- înființarea unor biblioteci electronice pentru școlari și preșcolari la Moacșa, și prin parteneriat public-privat în Pădureni.
- delimitarea și înființarea unui muzeu al satului de tip “skanzen” în vederea colectării și păstrării valorilor tradiționale din comună în zona de coline aflată în versantul sudic al Pivnițelor Mari

Activități legate de servicii speciale pot fi dezvoltate prin:

- atragerea în localitate a unei bănci având profilul acordare de finanțări de lungă durată pentru proiecte din agricultură și industria de prelucrare, prin construire a unui sediu de finanțări în zona centrală a localității.
- Înființarea unui birou de plasare a forței de muncă în cadrul administrației publice locale în vederea coordonării activității cerere-ofertă de locuri de muncă (bursa locurilor de muncă la nivel comunal).

Activități legate de transport și comunicații pot fi dezvoltate prin:

- asigurarea transportului de persoane direct pe ruta Sfântu Gheorghe-Târgu Secuiesc, prin contracte încheiate cu societăți comerciale de profil din județ și județul Brașov
- reabilitarea și extinderea rețelei de televiziune prin cablu în cadrul Comunei Moacșa

PROPUNERI DE DEZVOLTARE SOCIALĂ ȘI DEMOGRAFICĂ

Evoluția demografică și perspective demografice

Datorită unor fenomene demografice stabile, în comuna Moacșa nu poate fi prognozat un proces amplu de depopulare pentru perioada 2008-2020. Totuși scăderea natalității și gradul de îmbătrânire a populației pot influența sistemul demografic a comunei. Datorită investițiilor masive în turism, se preconizează o creștere a populației temporare în comună (mai ales în satul Pădureni și în zona turistică a Lacului Pădureni).

Din punctul de vedere al grupelor de vârstă, se observă o dominanță constantă a populației tinere și de vârstă medie. Având valori ale sporului natural pozitiv, dar o valoare infimă, comuna Moacșa se distinge dintre comunele din zonă. Aceste valori ale sporului natural vor deveni negativi din moment ce gradul de îmbătrânire și depopulare a localității Pădureni este din ce în ce mai accentuată.

Prin procesele de dezvoltare durabilă a comunei, există șanse reale pentru stabilizarea populației tinere (sub 45 ani). Acest fapt constituie unul de perspectivă. Se preconizează faptul, că dezvoltarea economică va aduce creșterea natalității și stabilizarea grupei de vârstă între 20-40 ani.

Cunoscând acest fenomen de stabilizare a populației, și efectele sale asupra viitorului demografic al comunei, este necesar ca administrația publică locală să trateze ca prioritate dezvoltarea acelor facilități care vor ridica nivelul de confort și trai a populației, acest element fiind unul dintre factorii determinanți în păstrarea populației

ective la cotele actuale.

Condițiile social-economice ale comunei, reprezintă una dintre elementele de bază în politica demografică a comunei.

Prin aceste elemente prielnice unei dezvoltări durabile, există șanse reale de atragere a unor categorii profesionale specifice în cadrul comunei (ex. medici dentiști, medici de familie specializați în diferite domenii de activitate, biogeografi, ingineri de mediu, specialiști în domeniul PR, marketing turistic, referenți turistici, referenți sociali, ingineri agro-industriali).

Având posibilitatea legală de a cumpăra imobile, gospodării, sau terenuri pe teritoriul comunei, administrația publică locală are șanse reale de a atrage aceste categorii sociale prin acordarea unor locuințe de servicii, sau acordarea prin concesionare a unor terenuri pentru construirea unor locuințe (loturi de parcele situate pe ambele părți ale DN11 la ieșirea din localitate – terenuri care pot fi cumpărate de la deținătorii actuali ai terenurilor din această zonă în scopul construirii unor parcuri de locuințe). Având în proprietate suprafețe de teren relativ restrânse (conform listei bunurilor aparținând domeniului public și privat al comunei Moacșa), rămase după retrocedarea terenurilor conform legilor proprietății, administrația publică locală are șanse de a încheia contracte de parteneriat public-privat cu persoane fizice și/sau juridice deținători de terenuri agricole în vederea înființării unor unități agro-industriale, sau de industrie ușoară, care ar atrage personalul calificat din localitățile învecinate (Dalnic, Reci, Angheluș, etc.).

Analiza demografică a comunei s-a realizat folosind datele existente (conform bazei statistice de la Institutul Județean de Statistică Covasna). Această analiză a situației demografice este una relevantă, reală pentru situația actuală, dat fiind faptul, că ultimele date oficiale sunt cele de la recensământul populației și a gospodăriilor din 2002. Prognoza demografică poate fi alcătuită cu ajutorul elementelor și a proceselor demografice cunoscute pentru perioada 1989-2007, dar luând în considerație procesele economice și sociale care au fost inițiate sau vor fi implementate în comună, și care vor avea efectul abia peste câțiva ani (proiectele de scurtă durată și de durată medie vor avea efecte abia peste 3-4, respectiv 5-10 ani).

Estimări și prognoze ale evoluției demografice

Estimările și prognozele privind evoluția demografică a populației comunei Moacșa s-au realizat pentru o perioadă de 15 ani, respectiv 2005-2020, utilizând două modele demografice:

a. MODELUL DEMOGRAFIC DE CREȘTERE “TENDENȚIONAL”:

$$P1 = P0 + (1 + R) \times N$$

P1 – populația estimată

P0 – populația existentă

R – rata medie anuală de creștere a populației

N – numărul de ani pentru care se realizează prognoza demografică (perioada 2005-2020 adică 15 ani)

Rata medie anuală se calculează în felul următor:

$$R = \sqrt{P_{00} : P_{0-1}} = 0,06 \text{ acesta reprezintă o rată medie de creștere de } 1\%$$

P₀₀ – populația în anul 2005

P₀ – populația în anul 2004

Această rată medie de creștere este una dintre puținele situații de creștere la nivel de județ, aceste valori în majoritatea comunelor din zonă înregistrând valori negative. La nivelul populației rurale din România aceste valori au scăzut de la -1,4% la 0,5%.

Estimarea demografică pe baza sporului natural (SN) în cazul Comunei Moacșa prezintă următoarele valori:

$$P1 = 1284 (1 + 0,01)$$

P1 = 1311 locuitori prognozați pentru anul 2020

Astfel s-ar reuși până în anul 2020 atingerea nivelului populației din 1989. Astfel s-ar diminua efectele depopulării și al scăderii din perioada 1992-2004, cauzate de efectele prăbușirii unităților industriale din județul Covasna (emigrarea populației în zona Brașov și în străinătate).

b. MODELUL DE CREȘTERE “INFLUENȚAT”:

Numărul stabilirilor de domiciliu în anul 2006 – 13 persoane

Numărul plecărilor cu domiciliul în anul 2005 – 12 persoane

Nr. locurilor de muncă ocupate de persoane cu stabilire de domiciliu în anul 2006 – 9

Sporul natural pentru anul 2006 – 2

$13 - 12 + 2 \times 12 \text{ ani} = 30$ persoane, adică se prevede o populație de 1320 persoane în anul 2020.

Datorită faptului că prin creșterea nivelului de trai, precum și datorită dezvoltării social-economice a comunei Moacșa, personalul calificat este și va fi atras în perioada 2008-2020 în comună (în cazul implementării unor proiecte de dezvoltare a localităților Moacșa și Pădureni), acest fenomen va cauza ample mișcări ale populației în perioada următoare. Prin înființarea a noi unități economice în cadrul comunei va crește numărul celor care se vor stabili în comună, mai ales al celor cu stabilire de domiciliu în comună (sezonier pentru turism, temporar pentru industria agro-alimentară, etc.).

Acest fenomen va fi influențat și de prețurile pieții libere imobiliare din zonă.

Estimarea resurselor de forță de muncă

La baza estimării resurselor umane stau datele statistice actuale (oficiale cele de la recensământul din 2002 și informative de la administrația publică locală pentru anii 2002-2007). Astfel, conform ultimului recensământ, cel din 2002, populația activă ocupa 43%.

În localitatea Moacșa populația activă actualmente reprezintă 41%, mai ridicat în localitatea Moacșa, în scădere în localitatea Pădureni. Această valoare este una destul de ridicată față de valorile medii pe județ și față de valorile înregistrate în majoritatea localităților din partea vestică a Depresiunii Târgu Secuiesc.

Numărul persoanelor cu un loc de muncă asigurat era 330 persoane, acesta reprezentând la nivel de comună cca 59% din totalul persoanelor active. Pe baza acestor date putem estima numărul persoanelor active și cu un loc de muncă în anul 2020.

Numărul estimat al persoanelor din categoria persoanelor active în anul 2020:

1320 (numărul estimat al populației în 2020) x 43% =
= 567 persoane

Numărul estimat al persoanelor cu un loc de muncă în anul 2020:

567 x 59% = 334 persoane

În privința sectoarelor și a ramurilor de activitate se poate alcătui o prognoză destul de stabilă, datorită cunoașterii tendințelor de dezvoltare economică a comunei, tendințe susținute și de proiectele actuale, și care vor fi menținute și prin proiectele de viitor. Astfel se poate alcătui o prognoză a mișcării forței de muncă între sectoarele și ramurile de activitate pentru perioada 2008-2020.

Această prognoză însă este dependentă de situația sectoarelor de activitate din comună și este influențată de schimbările social-economice care vor avea loc la nivel național, regional și microregional.

Conform acestei prognoze putem spune că, în raport cu creșterea numărului de persoane ocupate, va crește și numărul de angajați (angajați cu contracte de muncă).

Procentajul de 75% în privința raportului dintre persoane ocupate/salariați este în conformitate cu valorile înregistrate în țările dezvoltate ale Uniunii Europene. Conformarea la standardele uniunii europene reiese din faptul că numărul persoanelor ocupate în sectorul terțiar și cuaternar, adică serviciile și serviciile specifice va crește

în mod constant în perioada 2008-2020, atingând valoarea de 60% la sfârșitul perioadei respective. Acest fapt se datorează dezvoltării ramurilor de activitate specifice acestui sector (turismul în zona de agrement Pădureni, serviciile imobiliare și bancare în localitatea Moacșa). În principiu toată lumea este de acord cu scăderea constantă a procentului ocupațional din agricultură. Se prevede o scădere cu 2/3 a persoanelor ocupate în agricultură până în anul 2020 – prin introducerea tehnologiilor moderne de producție în agricultură, prin comasarea terenurilor și prin apariția unor ferme extensive și ferme agro-ecologice (ex. În Germania această valoare este de 2%).

Această scădere va fi cauzată de mai multe procese de dezvoltare prin care vor avea loc în agricultura regiunii, și mai precis în cel al comunei Moacșa:

-comasarea terenurilor și înființarea unor ferme mari, cu parcele de producție având suprafața de minim 10-20 Ha

-înființarea unor unități de producție agricolă tehnologizate care nu necesită multă forță de muncă (ferme agricole cu 5-10 angajați, ferme supertehnologizate și computerizate). În perspectiva dezvoltării turismului și al serviciilor legate de turism și prestări servicii se preconizează o deplasare a forței de muncă eliberată din agricultură înspre această ramură de activitate, astfel numărul angajaților din acest sector de activitate se va dubla în următorii 3-4 ani (în prezent doar 7% din populația angajată este ocupată în turism și servicii turistice).

Datorită fenomenului de “boom” economic va crește numărul persoanelor cu angajare legală (pe bază de contract de muncă), restrângerea muncii la negru fiind una dintre prioritățile economiei naționale. Acest proces va fi implementat și la nivel de comună. În concluzie, putem preconiza următoarele procese în variațiile forței de muncă pentru perioada 2008-2020:

- restrângerea numărului de angajați în sectorul primar (mai ales cultura plantelor)
- creșterea numărului de angajați în sectorul de prelucrare a materiilor prime din agricultură, cu condiția înființării unor centre agro-industriale
- scăderea numărului de angajați în administrația publică locală și în învățământ
- creșterea bruscă a numărului de angajați în domeniile de activitate având profilul-

servicii și prestări servicii (turism și agro-turism)

- sectorul comerț și sănătate va rămâne relativ stabil (“crește calitatea nu cantitatea”)
- va crește în mod constant numărul angajaților din sectorul cuaternar, mai ales a celor cu profil informatic și de activități financiar-bancare și de asigurări (sistem de asigurări private, pensii private etc.)

Propuneri de modernizare a rețelei rutiere

Modernizarea și/sau amenajarea rețelei stradale a localităților Moacșa și Pădureni este necesară, dar nu înainte de realizarea sau reabilitarea rețelor de infrastructură lineară subterană (apă, canal, electricitate, telefonie, gaz metan). Reabilitarea și/sau modernizarea străzilor și a drumurilor comunale din intravilan crește nivelul de confort a locuitorilor și este un factor important și în ceea ce privește aspectul general al rețelei stradale, precum și un factor important în creșterea valorică a terenurilor și imobilelor din comună (această creștere poate fi estimat la +50% față de valorile imobiliare actuale în perioada 2008-2012 pentru terenurile din intravilanul și intravilanul mărit al localităților, și 40-70% pentru imobilele cu construcții în zona de agrement Moacșa-Pădureni).

Propuneri de îmbunătățire a circulației și a transportului în comun în cadrul comunei Moacșa

Din punctul de vedere al îmbunătățirilor cu privire la circulația și transportul în comuna Moacșa propunem șase elemente majore, iar soluționarea acestora va aduce reale îmbunătățiri în domeniu:

a.amenajarea intersecțiilor pe străzile secundare de tip rural (prin accesare de fonduri guvernamentale specifice pentru amenajarea de intersecții rurale)

b.amenajarea unor spații de parcare (se prevede înființarea a unui număr de 40-60

locuri de parcare majoritatea în zona lacului de acumulare Pădureni, precum și în zona Pivnițele Mari)

c.asigurarea unor spații pentru garaje (este necesar mai ales instituțiilor existente, dar și pentru cele care vor fi înființate)

d.amenajarea unor drumuri ocolitoare pentru vehiculele de tracțiune animală și vehicule utilitare în cazul DN 11 în interiorul localității Moacșa (inclusiv zona Eresteghin)

e.amplasarea a unor radare de circulație pentru verificarea respectării limitei de viteză în intravilanul localității Moacșa (scăderea numărului de evenimente rutiere, dar și menținerea la cote normale a poluării sonore și a degradării imobilelor pe de o parte și pe cealaltă a DN 11)

f. reabilitarea și modernizarea drumurilor de legătură care leagă comuna Moacșa de celelalte comune (comuna Ghidfalău, comuna Boroșneu Mare)

a. Amenajarea intersecțiilor pe străzile secundare de tip rural:

Este necesară pentru fluidizarea circulației în aceste zone ale localităților. Prin amenajarea acestor intersecții se va îmbunătăți traficul rutier și pietonal, dar va aduce și o schimbare înspre bine a aspectului general al zonei, precum și o creștere a zonelor ocupate cu spații verzi (aceste lucrări vor fi executate din fonduri locale, regionale și cu ajutorul proiectelor de finanțare europene)

b.Amenajarea unor spații de parcare este necesară datorită afluenței de turiști preconizată pentru perioada 2008-2020 în comuna Moacșa (în special în zonele turistice propuse – Rezervația Peisajistică propusă “Pivnițele Mari”, și zona de agrement Moacșa-Pădureni).

În limita posibilităților se vor asigura locuri de parcare după cum urmează:

- zona de locuințe: 2 locuri de parcare sau 1 pentru parcare și una pentru garaj pentru fiecare locuință
- zona agro-industrială: 0,7 locuri de parcare pentru un loc de muncă

- zona agro-turistică: 1-4 locuri de parcare la 10 locuri de cazare pentru pensiuni, și case de oaspeți
- zona de agrement și sport: 1 loc la fiecare 20-30 persoane
- zone turistice, moteluri și hoteluri: 4-10 locuri de parcare la 10 locuri de cazare
- zonă cu unități de alimentație publică, restaurante, baruri: câte 1 loc de parcare la 4 locuri de masă
- zonă cu unități comerciale:
 - un loc de parcare la 200 m² suprafață desfășurată a construcției pentru unități de până la 400 m²
 - un loc de parcare la 100 m² suprafață desfășurată construcției pentru unități de 400-600 m²
- zonă cu construcții de învățământ: câte 3-4 locuri de parcare pentru 12 angajați
- zonă cu construcții culturale: câte un loc pentru fiecare 50 mp suprafață de expunere
- zonă cu construcții sanitare: câte un loc de parcare pentru fiecare 4 angajați

c. Asigurarea unor spații pentru garaje. Este necesară înființarea unor spații speciale pentru garaje subterane sau supraterane mai ales în zonele de locuință și în cele agro-turistice și de agrement.

d. Amenajarea unor drumuri ocolitoare pentru vehiculele de tracțiune animală și vehicule utilitare

Este necesară pentru conformarea la prevederile actelor normative naționale și comunitare. Se propune înființarea unor drumuri special amenajate la limita intravilanului cu extravilanul, cu acces la terenurile agricole și forestiere din comună (pentru a evita circulația vehiculelor agricole pe DN11). Se propune în limita posibilităților reamenajarea și folosirea drumurilor de pământ existente pentru circulația cu vehicule de tracțiune animală și pentru vehiculele utilitare (tractoare, semănătoare, alte vehicule agricole)

Zonele funcționale din intravilan

Elementul de bază a lucrării de față constituie reanalizarea posibilităților de dezvoltare a comunei cu acces primordial la intravilanului constructibil și intravilanul mărit după 1 ianuarie 1990.

Această reanalizare a posibilităților de evoluție a intravilanului constructibil este necesară datorită multitudinii proceselor social-economice și de dezvoltare care vor avea loc în perioada 2008-2020 în teritoriul administrativ al comunei. Aceste propuneri privind dezvoltarea intravilanului s-a realizat pe baza:

- propunerilor autorităților locale, membrii autorității locale, reprezentanți ai comunei Moacșa
- posibilităților de dezvoltare durabilă a comunei, perspective demografice, economice, sociale, culturale
- zonificărilor funcționale, extinderilor și restrângerilor de intravilan constructibil (nu va fi cazul restrângerii intravilanului, localitatea fiind într-un stadiu constant de extindere, acest fenomen poate fi prognostizat pentru perioada 2008-2020 conform Planurilor Urbanistice Generale întocmite pentru comuna Moacșa în anul 2006)
- formei de proprietate a terenurilor agricole și de construcții: proprietate privată a persoanelor fizice, juridice, domeniul public și/sau privat al Comunei Moacșa și domeniul privat sau public al Statului Român (evaluarea posibilității realizării unor proiecte în parteneriat public-privat)
- limitelor naturale ale zonelor funcționale, limite naturale sau antropice care constituie limita dintre unele zone funcționale (cu importanță mare mai ales la zonele de utilitate publică și zonele de locuințe)
- existenței pe teritoriul administrativ a unor arii naturale care necesită protecție și ocrotire sporită, și zone cu importanță ecologică și culturală deosebită
- existenței unui mediu construit și a unor monumente de arhitectură, cu zonele de protecție (ex. monumentul Gábor Áron de la Eresteghin)

Propuneri:

- cuprinderea unor terenuri deja construite sau care vor fi cuprinse în proiectele de dezvoltare ale localităților Moacșa și Pădureni
- corecțiile intravilanului în extinderea acestuia și cuprinderea unor terenuri care vor fi necesare pentru dezvoltarea economică și infrastructurală a localității (mai ales în zona DN11 și în zona de agrement Moacșa-Pădureni)
- cuprinderea unor zone cu potențial economic deosebit în vederea înființării de unități agro-industriale, de industrie ușoară, agro-turistice și de rezervații naturale (zona propusă pentru rezervație peisajistică Pivnițele Mari)
- corecții ale intravilanului prin delimitarea suprafețelor conform limitelor naturale sau antropice cele mai relevante (șanțuri și cursuri de apă, drumuri agricole/forestiere, limite de pădure, etc.)
- cuprinderea în intravilan a unor suprafețe pentru utilități infrastructurale, cu impact major asupra echipării infrastructurale pe viitor (zonă pentru post transformator în valea pârâului Pădureni, stație de epurare, stație de pompare a apei potabile, etc).

Este un element important faptul că la extinderile intravilanului existent a fost luat ca punct de pornire la creșterea potențialului de dezvoltare economică și socială al comunei, precum și multitudinea de inițiative și idei de dezvoltare (inițiative din partea administrației publice locale și județene, inițiative ale persoanelor fizice și juridice).

Este obligatoriu evitarea extinderilor nejustificate a intravilanului localității, pentru a evita creșterea în mod excesiv al cheltuielilor bugetare pentru infrastructură lineară.

Extinderea zonelor pentru turism rural și agro-turism pare actualmente excesivă, dar luând în considerație “boom”-ul din acest sector economic, este o extindere de perspectivă (în perioada 2009-2020 se preconizează faptul, că zona de agrement Pădureni-Moacșa va fi una dintre cele mai importante areale ale turismului estival și a turismului de sfârșit de săptămână). Dezvoltarea durabilă a localităților Moacșa și Pădureni se bazează pe o extindere a suprafețelor intravilanului constructibil,

necesar și obligatoriu pentru susținerea tendințelor actuale de dezvoltare în comună a acestei ramuri de activitate economică.

ZONA CENTRALĂ ȘI FUNCȚIUNI COMPLEXE DE INTERES PUBLIC

Zona funcțională cuprinde zonele centrale, punctele “cardinale” ale intravilanului, și cuprinde:

În localitatea Moacșa: instituții publice – primăria, dispensar veterinar, poliția, bloc de locuințe cu sediu Poșta Română și unități comerciale la parter, dispensar uman, biserici și zonă aferentă acestora, grădiniță, școală, unități comerciale, magazine mixte, monumentul Gábor Áron de la Eresteghin, unitățile de prestări servicii din zona de agrement Pădureni-Moacșa etc.

Se prevede reabilitarea construcțiilor în următorii ani, prin realizarea unor proiecte de finanțare comunitare și naționale. Se propune mărirea suprafețelor ocupate cu spații verzi (în perioada 2008-2020).

ZONA DE LOCUINȚE ȘI FUNCȚIUNI COMPLEMENTARE

Datorită schimbărilor de destinație a multor gospodării, prin transformarea acestora în pensiuni și/sau unități de prestări servicii, necesarul de construcții pentru locuințe a crescut în ultimii ani. Solicitățile pentru următorii ani prognozate pentru perioada 2009-2020 este de 150 unități de locuit. Prin creșterea spațiului locativ raportat la numărul de locuitori a avut loc o schimbare a nivelului de confort în cadrul comunei Moacșa (în perioada 1990-2007, datorită extinderilor de construcții). Se prevede pentru următorii ani construirea a cel puțin 100 locuințe pentru perioada 2008-2020.

Ambele modele demografice arată un posibil scenariu de creștere a populației comunei în perioada 2008-2020. Acesta, cuplat cu valorile migraționale pozitive înregistrate în comună, și a unui turism estival și de sfârșit de săptămână, reflectă o

solicitare ridicată pentru noi case de locuit în următorii 7-10 ani. Ca o concluzie putem spune tendințele actuale de evoluție tind spre o creștere a gradului de confort rural în localitatea Moacșa acesta va atinge nivelul de confort urban în următorii 10 ani (acest nivel de confort se poate mări prin realizarea proiectelor de infrastructură lineară în perioada 2008-2020 – rețea de apă potabilă, rețea de canalizare menajeră și pluvială, rețea de telefonie prin cablu, extinderea rețelei de gaze naturale de uz menajer, amenajarea unor terenuri de joacă, terenuri de sport și recreere, modernizarea drumurilor județene etc.)

Se poate observa din tendințele actuale a evoluției zonelor de locuit că crește unitatea de spațiului locativ pe persoană, respectiv aceste valori vor crește de la actuala valoare de 15-17 mp/locuitor până la valorile de 20-23 mp/locuitor în perioada 2009-2015 urmând ca până în anul 2020 să atingă valorile de 25-27 mp/locuitor (nivel de zone urbane-rezidențiale din orașele și municipiile din țările Uniunii Europene).

Luând în considerație creșterea numărului de locuitori în perspectivă pentru perioada 2008-2020 cu aproximativ 30-50 persoane, dar o creștere cu circa 150 pentru persoanele cu domiciliul stabilit în comună, această prevede necesitatea construirii a cel puțin 100 de locuințe în perioada 2008-2020 din care cca 30% apartamente de tip ANL (pentru care se poate solicita finanțare din fonduri centrale).

Suprafața medie a unui lot de construcție în comuna Moacșa este de 1500 mp, astfel se prevede ca în următorii ani o suprafață de cca 12-15 Ha teren extravilan să fie transformat în intravilan pentru construcții de case de locuit și unități agro-turistice în partea nordică și estică a localității Moacșa (zona Pădureni-Moacșa și zona DN11).

Suprafețele aferente acestei zone funcționale cuprind: loturi de casă, spații verzi, terenuri ocupate de drumuri și alee, spații verzi și zone de parcare, terenuri de joacă pentru copii, unități comerciale și de servicii, unități de prestări servicii complementare acestei zone funcționale, etc.

ZONA DE UNITĂȚI AGRO-INDUSTRIALE ȘI INDUSTRIALE

În cadrul zonelor de unități agro-industriale și industriale, se prevede o creștere moderată a suprafețelor ocupate de această zonă funcțională. Această tendință se datorează lipsei locurilor de muncă și potențialului ridicat de forță de muncă activ (segmentul aflat în mare parte fără loc de muncă). Această extinderea a zonei funcționale se bazează pe proiectele și inițiativele private și/sau ale administrației publice de redresare economică a localității, de multitudinea activităților agro-industriale și industriale prestate de persoane juridice și/sau persoane fizice autorizate în cadrul microregiunii. Extinderea acestor zone va influența stabilirea în localitate a mai multor societăți de profil industrial și agro-industrial - proces care va influența în mod benefic bugetul propriu al administrației publice locale.

Pentru viitor sunt prevăzute atât proiecte de atragere în comună a unor unități de profil agro-industrial și industrial (consiliul local are posibilitatea de a facilita stabilirea în localitate a acestor societăți prin extinderile ale zonelor funcționale cu profil industrial și agro-industrial în zona DN11 și zona Gara Moacșa).

SPAȚII VERZI, RECREERE ȘI SPORT

Datorită faptului, că zonele verzi și spațiile speciale pentru recreere și sport ocupă o suprafață restrânsă în cadrul intravilanului existent, se propune o mărire a acestor suprafețe prin includerea unui areal extins în zona centrală a localității, zonă care poate oferi spațiu amenajat pentru zonă de recreere (zona terenului de sport - amenajat cu sală de sport, peluze, teren de fotbal, sală de jocuri, saună, sală de antrenament, piscină acoperită, etc.). În același scop poate fi amenajat zona Pivnițele Mari. Acest areal însă necesită o amenajare bine gândită, dat fiind multitudinea de elemente naturale care necesită o protecție accentuată în zona respectivă.

Spațiile verzi din comuna, aflate pe lista bunurilor aparținând domeniului public și privat al Comunei Moacșa, necesită reamenajare și restructurare, pentru a-și deservi funcția lor (proiect de redresare a spațiilor verzi poate fi realizată din fonduri guvernamentale și/sau comunitare).

Cea mai întinsă zonă pentru recreere și sport este necesar a fi rezervat pentru zona centrală a localității Moacșa (zona terenului de fotbal), dat fiind funcția propusă acestei zone: sport și recreere. Terenul de sport din localitatea Moacșa necesită o amplă reabilitare, dar nu înainte de realizarea infrastructurii linare din zonă, dat fiind starea actuală, această suprafață poate fi extinsă prin cumpărare de terenuri de la persoanele fizice și juridice din zonă, astfel existând posibilitatea creării unui centru sportiv și de recreere care să cuprindă sală de sport, teren fotbal, terenuri de tenis, etc. În cadrul acestui complex sportiv este necesar transformarea din fonduri locale, regionale și/sau comunitare a clădirii existente în pensiune-motel, sau hotel-sport. Este important păstrarea aspectului de așezare-grădină a localității (“garden-suburb village”) prin a nu desființa spațiile verzi existente și conformarea la standardele europene cu privire la raportul de suprafață acoperită cu spațiu verde la număr de locuitori.

ZONELE DE GOSPODĂRIE COMUNALĂ

Zonele de gospodărie comunală ocupă actualmente un procent scăzut din punct de vedere teritorial (actualmente există câteva posturi de transformare).

Pentru rezolvarea problemelor legate de mediul natural al localităților se propune desființarea zonelor de depozitare a gunoiului existente în localitatea Moacșa.

Datorită existenței proiectului de colectare regională a deșeurilor menajere începând cu anul 2008, va exista posibilitatea desființării acestor puncte fixe de colectare a deșeurilor menajere. Se propune reamenajarea și redarea în circuitul agricol a terenurilor ocupate actualmente de aceste platforme de gunoi improvizate. Se propune întocmirea unor studii de impact și a unor studii de specialitate în problematica desființării punctelor de colectare a gunoiului. Colectarea PET-urilor nu necesită delimitarea unor terenuri speciale pentru această activitate, aceste materiale reciclabile pot fi colectate de către elevi și cadre didactice în cadrul activităților legate de proiectul național “Școală Ecologică”, precum și de societățile comerciale care vor

colecta și vor transporta la centrul de colectare regională, gunoiul menajer din localitățile comunei. Se prevede pentru viitor obținerea unor fonduri pentru reecologizarea zonelor ocupate actualmente de puncte de colectare a deșeurilor (proiecte ecologice comunitare pentru reamenajarea zonelor poluate). Amplasarea unor containere speciale de colectare a PET-urilor și a materialelor reciclabile va fi cuplată la o amplă campanie de publicitate cu privire la colectarea selectivă a materialelor reciclabile.

Pentru cimitire se propune reamenajarea aleelor din interiorul cimitirelor și a drumurilor de acces la cimitirele existente în localitate, cu respectarea normelor de protecție a construcțiilor monumente arhitecturale (biserici, capele, cruci, etc.). Se prevede rezolvarea situației juridice a terenului pe care se află amplasată cimitirul din Ereteghin, dat fiind importanța culturală a acestuia (biserică monument istoric, monumentul eroului revoluției din 1848-49, Gábor Áron). Prin parteneriat public privat între administrația publică locală și confesiunile religioase din comună se pot obține fonduri pentru reabilitarea bisericilor, capelelor și a altor monumente arhitecturale din localitatea Moacșa și Pădureni.

ZONE CU DESTINAȚII SPECIALE ȘI DE ECHIPARE TERITORIALĂ

În această zonă sunt incluse suprafețele ocupate de ape, zona turistică Pădureni-Moacșa și terenurile degradate din intravilanul localității. Propunem dezvoltarea zonei agro-turistice Valea Pârâului Pădureni, dat fiind existența unor posibilități multiple de dezvoltare a turismului prin ample proiecte de infrastructură turistică. Propunem realizarea unor planuri urbanistice zonale anterior eliberării autorizațiilor de construire, planuri care să reglementeze și să traseze infrastructura lineară a zonei respective (Plan Urbanistic Zonal Zona de Agreement Pădureni-Moacșa). Totodată propunem înființarea unor pensiuni agro-turistice (prin parteneriat public-privat), dat fiind caracterul zonei respective, a unui centru de plasament pentru bătrâni-pensionari etc.

Propunem realizarea unor moteluri în zonele deluroase situate la NE de intravilanul localității, precum și amenajarea unor terenuri speciale caracteristice unei zone agro-turistice: terenuri pentru sporturi hipice, poteci școlare, terenuri de golf etc.

Propunem reabilitarea terenurilor degradate prin derularea unor proiecte comunitare, pentru cele cu alunecări de teren propunem plantarea de pomi fructiferi (program public propus: “PLANTEAZĂ UN COPAC PENTRU VIITORUL COPIILOR”), pentru cele cu surplus de umezeală se prevede realizarea desecării acestor suprafețe (zona albiei majore a Pârâului Pădureni propus ca parte integrantă a zonei agro-turistice), dacă nu constituie habitate pentru elemente de floră și faună ocrotită. Se propune amenajarea drumurilor de acces din zona Pivnițele Mari. Această zonă fiind una dintre punctele centrale ale Județului Covasna va fi amenajat ca rezervație peisajistică. Se propune interdicție definitivă de construire pentru suprafața de 64 Ha, suprafața pe care se va amenaja Rezervația Peisajistică Pivnițele Mari. Demersurile și proiectele de finanțare pentru înființarea acestei rezervații vor fi realizate în perioada 2008-2009.

Gospodărirea complexă a apelor

Se propune realizarea unor proiecte de sistematizare, amenajare a albiilor majore și re-modelare albiilor minore a pârâului Pădureni, precum și a zonei cu grad de inundabilitate ridicată a localității Pădureni (consolidarea malului Lacului de acumulare Pădureni). Este necesară dragarea zonei de confluență a pârâului Pădureni -lacul Pădureni, datorită colmatării excesive care a avut loc în ultimii 20 de ani. Aceste lucrări pot fi realizate numai după rezolvarea situației juridice a lacului (prin preluarea de către administrația publică locală în administrare, sau includerea în proprietățile aflate pe lista bunurilor aparținând domeniului public și privat al comunei Moacșa). Prin realizarea acestor lucrări hidrotehnice se vor diminua problemele legate de hazarde hidrologice (inundații, formarea de bălți temporare și ape interioare, alunecări de teren, formarea zonelor mlăștinoase și cu surplus de umezeală etc.) și se vor obține suprafețe de teren pentru amplasarea unor unități turistice și de agrement.

Alimentarea cu energie electrică

Extinderea intravilanului localităților precum și existența unor proiecte majore de infrastructură și construcții necesită o extindere a rețelelor de alimentare cu energie electrică în localitățile comunei.

Aceste lucrări vor consta din refacerea și extinderea în unele sectoare stradale a rețelelor de distribuție 0,4 Kv, respectiv a rețelelor de alimentare 20 Kv, executarea unor noi posturi de transformare 20/0,4 Kv (mai ales în zona Pădureni și în zona lacului de acumulare), respectiv executarea de bransamente pentru construcțiile noi (executate în perioada 2000-2008), și refacerea unor bransamente vechi existente în localitate.

Telefonie, internet, alte rețele subterane

Datorită existenței unei concurențe destul de mari între furnizorii de telefonie fixă și telefonie de tip GSM, există posibilitatea ca locuitorii comunei Moacșa să beneficieze de servicii de calitate în acest domeniu. Acest lucru necesită dezvoltarea rețelelor actuale de telefonie fixă, extinderea rețelelor în zonele unde în prezent nu există astfel de servicii (aceste lucrări vor fi executate cu mențiunea protejării drumurilor asfaltate în perioada 1999-2007).

Propunem amplasarea cablurilor de telefonie fixă în subteran, această propunere ar avantaja refacerea aspectului străzilor din localitate. Propunem realizarea cu timpul a rețelei subterane prin cablu coaxial, prin această soluție ar exista posibilitatea de a cupla serviciile de telefonie fixă cu serviciile de furnizare a internetului și a televiziunii prin cablu.

În cazul amplasării unor stații de emisie-recepție de tip GSM este obligatoriu un studiu de impact asupra mediului natural și asupra peisajului localității (propunem interdicție de amplasare a unor stații de emisie-recepție tip GSM în zona Pivnițele Mari, dar realizarea unor astfel de construcții în zona văii inferioare a pârâului Pădureni).

Alimentare cu gaze naturale

În privința alimentării cu gaze naturale, propunem extinderea rețelei de distribuție pentru gaze naturale de uz casnic, prin racordarea unor noi gospodării la sistemul de distribuție existentă în prezent (important ar fi racordarea localității Pădureni la rețeaua de distribuție existentă).

Propunem construirea unor centrale termice proprii pe bază de gaze naturale pentru instituțiile publice și pentru construcțiile civile de utilitate publică existente sau care se vor realiza în viitor (din fonduri locale, guvernamentale și comunitare).

Pentru următorii 10 ani se preconizează coexistența a mai multor sisteme de încălzire în comună: centrale termice funcționând cu gaze naturale, centrale termice proprii funcționând cu combustibil solid, sobe de încălzit cu combustibil solid, sobe electrice, etc.

MĂSURI ÎN ZONELE CU HAZARDE NATURALE

Localitatea Moacșa nu prezintă probleme majore în privința hazardelor naturale. Prin prezenta lucrare s-a încercat propunerea soluționării a unor probleme legate de hazarde naturale. Astfel s-a propus amenajarea terenurilor cu alunecări de teren prin plantații de pomi fructiferi, fixarea solurilor argiloase în apropierea văii pârâului Pădureni și în zona malului lacului Pădureni și a cursurilor de apă existente cu vegetație forestieră sau pomi fructiferi. O importanță deosebită o acordăm soluționării unor probleme legate de inundațiile cursurilor de apă.

Propunem, ca în următorii 2-5 ani din fonduri locale, regionale și/sau comunitare să se soluționeze planul de amenajare și sistematizare a pârâului Pădureni, prin îndiguire și re-trasare a albiei minore în interiorul intravilanului existent și/sau propus.

Se propune modernizarea unor străzi secundare prin asfaltare, pentru a evita alunecările de teren și formarea unor forme erozionale cauzate de apele pluviale (ravene, viroage naturale etc.). Acesta din urmă problemă se va soluționa prin realizarea sistemului centralizat de colectare a apelor pluviale în localitate.

OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ

În localitatea Moacșa, obiectivele de utilitate publică sunt următoarele:

- construcțiile aferente administrației publice locale
- construcțiile aferente unităților de învățământ
- construcțiile aferente unităților sanitare
- construcțiile aferente unităților veterinar-sanitare
- construcțiile aferente obiectivelor de cultură
- construcțiile aferente parcurilor și zonelor de agrement public
- construcțiile aferente obiectivelor sportive
- construcțiile aferente obiectivelor de cult
- cimitirele
- stațiile de epurare
- sistemele de captare și aducțiune ale apei potabile
- stații de transformare electrice
- centrale telefonice
- centrul de coordonare a distribuției televiziunii prin cablu
- conductele de canalizare menajeră
- conductele de alimentare cu apă potabilă
- conductele de alimentare cu gaze naturale de uz menajer
- stația de gaze naturale
- rețeaua de drumuri ale localităților
- spațiile de parcare amplasate pe drumuri publice

Clasificarea juridică a terenurilor și forma de proprietate a acestora s-a realizat pe baza datelor furnizate de administrația publică locală în cursul anului 2007. Conform acestor date și informații s-a întocmit lista cu obiectivele de utilitate publică a comunei Moacșa, însă datorită aplicării unor acte normative de reconstituire a dreptului de proprietate asupra unor imobile și terenuri, lista cu obiectivele de utilitate publică poate suferi modificări în următorii ani.

Prin aplicarea legislației comunitare în domeniul situației juridice a proprietăților și a obiectivelor de interes public, în următorii ani se vor clarifica

situația juridică a proprietăților din această categorie. Pentru asta este obligatoriu, ca în următorii ani să se realizeze un amplu program de realizare a cadastrului general al localităților, atât al cadastrului de intravilan cât și al cadastrului în extravilan (un astfel de proiect poate fi realizat din fonduri comunitare).

Se va evita obligatoriu, concesionarea, închirierea unor obiective de interes public, având situația juridică neclară, fără întocmirea unor planuri urbanistice pentru aceste zone.

CONCLUZII

Prezenta lucrare s-a realizat pe baza realităților existente, în conformitate cu propunerile și planurile de viitor înaintate de populația localităților Moacșa și Pădureni, specialiștii în domeniul dezvoltării rurale precum și a membrilor administrației publice locale. În procesul de realizare a prezentei STRATEGIE DE DEZVOLTARE PE DURATĂ MEDIE ȘI LUNGĂ A COMUNEI MOACȘA s-a luat ca punct de pornire tema de proiectare pentru această lucrare: posibilitățile și oportunitățile care pot fi exploatate în vederea stabilirii unei căi de dezvoltare durabilă a localităților comunei Moacșa.

În timpul realizării proiectului s-a luat în considerație propunerile administrației publice locale, propunerile instituțiilor publice și a instituțiilor publice de specialitate.

În timpul dezbaterilor publice s-au înregistrat o serie de obiecții și propuneri din partea cetățenilor comunei Moacșa, propuneri și obiecții care au fost prelucrate și folosite la realizarea lucrării de mai sus, în folosul celei mai importante categorii de beneficiari: BENEFICIARIII PRIMARI– LOCUITORII COMUNEI MOACȘA.

Considerăm, că prezenta lucrare constituie baza dezvoltării durabile a localităților Moacșa și Pădureni și a teritoriului administrativ al comunei Moacșa, și că direcțiile de dezvoltare sunt trasate în prezenta lucrare. Direcțiile de dezvoltare au fost formulate pentru, și în beneficiul locuitorilor comunei, și nu a unui grup restrâns de cetățeni.

Totodată considerăm că prin rezolvarea cu timpul a cadastrului general al comunei Moacșa, prin realizarea comasării terenurilor agricole, prin realizarea unei rețele moderne de infrastructură, prin implementarea normelor europene în domeniul ocrotirii naturii și a mediului construit prin realizarea unei zone agro-turistice și a zonei de agrement și sport, a terenurilor de golf și a altor propuneri din prezentul studiu, viitorul localității va fi unul prosper și garantat.

Sperăm din tot sufletul că *dezvoltarea durabilă a unui așezământ uman este garantat de planurile de dezvoltare ale localității respective. Dacă aceste proiecte prevăd planuri simple dar aplicabile pentru viitor, dezvoltarea așezământului este garantat și viața locuitorilor se va schimba în bine.*

Sfântu Gheorghe, februarie 2008

Șef proiect

Karda Zoltan

LOCUITORII COMUNEI MOACȘA

2008 ©K-Land SRL